

בעל התוקע שהתעלף

בְּעִיר יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ - בְּשִׁכּוּנַת בֵּיתִי וּוְרָשָׁא - בְּבֵית הַכְּנָסֶת שֶׁבְּשִׁכּוּנָהּ.
הָיָה נְהוּג כָּל שָׁנָה לְהַבִּיא אֶת יוֹחָנָן בְּדִי שִׁישׁ־מִשׁ בְּתוֹר "בְּעַל תּוֹקֵעַ".

יוֹחָנָן הָיָה אֲבִיר צָעִיר. צָנוּם וְחֹרֵר. וְאִם עָנִי מְרֻד הָיָה. תְּקִיעוֹתָיו הָיוּ
מְשֻׁפָּרוֹת וּמְצִינוֹת. וְהוּא קָבַל אֶת שְׂכָרוֹ בְּשֹׁפֶע מְהֻנְבָּאִי.

אוֹתָהּ שָׁנָה, יוֹחָנָן לֹא חָשׂ בְּטוֹב. כְּמָה יָמִים לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא נִחְלָה
וְתִפְסָה אוֹתוֹ הַקִּדְחָת. הוּא הִרְבָּה בְּשִׁתִּית כּוֹסוֹת תַּח לְרִפּוּאָהּ. אֲךָ אֵלּוּ עָזְרוּ
רַק מַעֲט.

בְּיוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה - יוֹחָנָן הִרְגִּישׁ קִצָּת יוֹתֵר טוֹב וְהִגִּיעַ לְבֵית הַכְּנָסֶת. הוּא
לָקַח אֶת הַשּׁוֹפָר בְּיָדוֹ. הִכְנִיסוּ לִפְּנֵי וְנָסָה לְתַקֵּעַ, אֲךָ לֹא הִצְלִיחָהּ. הַשּׁוֹפָר אֵינּוּ
מְשֻׁמֵּעַ שׁוֹם קוֹל. נָסָה הָאֲבִיר פַּעַם שְׁנִיָּה וּפַעַם שְׁלִישִׁית. אֲךָ שׁוֹם דָּבָר לֹא
הוֹעִיל. מְרַב צָעַר וְעִגְמָת נָפֶשׁ צָנַח הָאֲבִיר אֶרְצָה וְהִתְעַלֵּף.

מֵאַמָּה גְּדוֹלָה פָּרְצָה בַּמָּקוֹם. אֲנָשִׁים הִתְחִילוּ לְשַׁפֹּף עָלָיו דָּלִיִּים שֶׁל מַיִם עַל
מִנַּת לְנַסּוֹת לְהַשִּׁיב אֶת רוּחוֹ. לְאַחַר דְּקוֹת סְפוּרוֹת בְּאֲשֶׁר הִמְחוּמָה שְׁקֻטָה
מַעֲט. דָּפַק הַנְּבִאִי עַל הַבִּימָה וְשָׁאַל: מִי בָּאן יוֹדֵעַ לְתַקֵּעַ? אוֹ אוֹ צִפְתָּה
הַפִּתְעָה לְכֻלָּם. "שִׁמְעִיהַ הַשִּׁתְקָן" קָם מִמְּקוֹמוֹ וְנִגַּשׁ לְכַמֵּה הוּא לָקַח אֶת
הַשּׁוֹפָר בְּיָדוֹ וְהִתְחִיל לְתַקֵּעַ תְּקִיעוֹת צְלוּלוֹת וּכְרוּרוֹת לְשִׁמְחָת כָּל הַקָּהָל.

הַתְּבַרֵּר שֶׁ"שִׁמְעִיהַ הַשִּׁתְקָן" הִגִּיעַ מִמְּדִינַת גְּלִיצְיָה וְהָיָה בְּעַל תּוֹקֵעַ וְתִיק
בַּמְּקוֹמוֹ. אֲךָ בְּדִי שֶׁלֹּא לָגוֹל אֶת פְּרִנָּסָתוֹ שֶׁל יוֹחָנָן הָאֲבִיר, לֹא אָמַר מֵאוּמָה
עַד כּוּ.

לקח ותבונה – בעל התוקע שהתעלף

בעיר ירושלים עיר הקודש – בשכונת בתי וורשא – בבית הכנסת שבשכונה. היה נהוג כל שנה להביא את יוחנן כדי שישמש בתור "בעל תוקע".

יוחנן היה אברך צעיר. צנום וחיוור. ואף עני מרוד היה. תקיעותיו היו משופרות ומצוינות. והוא קיבל את שכרו בשפע מהגבאי.

אותה שנה, יוחנן לא חש בטוב. כמה ימים לפני ראש השנה הוא נחלה ותפסה אותו הקדחת. הוא הרבה בשתיית כוסות תה לרפואה. אך אלו עזרו רק מעט.

ביום ראש השנה – יוחנן הרגיש קצת יותר טוב והגיע לבית הכנסת. הוא לקח את השופר בידו. הכניסו לפיו וניסה לתקוע, אך ללא הצלחה. השופר אינו משמיע שום קול. ניסה האברך פעם שנייה ופעם שלישית. אך שום דבר לא הועיל. מרוב צער ועגמת נפש צנח האברך ארצה והתעלף.

מאומה גדולה פרצה במקום. אנשים התחילו לשפוך עליו דליים של מים על מנת לנסות להשיב את רוחו. לאחר דקות ספורות כאשר המהומה שקטה מעט. דפק הגבאי על הבימה ושאל: מי כאן יודע לתקוע? או אז ציפתה הפתעה לכולם. "שמעיה השתקן" קם ממקומו וניגש לבמה הוא לקח את השופר בידו והתחיל לתקוע תקיעות צלולות וברורות לשמחת כל הקהל.

התברר ש"שמעיה השתקן" הגיע ממדינת גליציה והיה בעל תוקע וותיק במקומו. אך כדי שלא לגזול את פרנסתו של יוחנן האברך, לא אמר מאומה עד כה.

לקח ותבונה – בעל התוקע שהתעלף

♦ סדר את המשפטים לפי סדר השתלשלות האירועים

מאומה גדולה פרצה במקום. אנשים התחילו לשפוך עליו דליים של מים	☐
אותה שנה יוחנן לא חש בטוב, כמה ימים לפני ראש השנה הוא נחלה ותפסה אותו הקדחת	☐
בשכונת בתי וורשא היה נהוג כל שנה להביא את יוחנן כדי שישמש בתור "בעל תוקע"	☐
התברר ש"שמעיה השתקן" הגיע ממדינת גליציה והיה בעל תוקע וותיק במקומו	☐

♦ תחביר נכון

משופרות ומצוינות תקיעותיו היו צנום וחיוור צעיר אברך היה יוחנן
קצת והגיע לבית הכנסת יוחנן ביום ראש השנה הרגיש יותר טוב
דליים של מים גדולה מאומה פרצה במקום התחילו לשפוך אנשים עליו
וותיק במקומו התברר ששמעיה השתקן גליציה הגיע ממדינת בעל תוקע וותיק

לקח ותבונה – בעל התוקע שהתעלף

◆ מצא את הטעות

יוחנן היה אברך צעיר. עשיר גדול. תקיעותיו משופרות ומצוינות

מאומה גדולה פרצה במקום. אנשים התחילו לשפוך עליו דליים של שמן

שמעיה השתקן קם ממקומו ונגש לבמה, לקח את השופר בידו והשליכו לרצפה

התברר ששמעיה השתקן הגיע מתימן והיה בעל תוקע וותיק במקומו

◆ עצם. פועל. תואר.

רימון. יין. סידור. שופר. דפק. שאל. ניגש. שתקן. מקצועי. צעיר. צנום. כוס. תה.

תואר	פועל	עצם

◆ סמן את התשובה הנכונה

☒ מי היה תוקע בבית הכנסת שבשכונת בתי וורשא?

- לא היה מישחו קבוע. כל פעם עשו תורנות.
 - יוחנן, אברך צעיר צנום וחיוור, הוא היה הבעל תוקע.
 - יהודה העשיר הגדול מאיסטנבול, הוא היה הבעל תוקע.
- ☒ מה קרה ליוחנן כמה ימים לפני ראש השנה?

- הוא ברח לארצות הברית.
- הוא עבר דירה לבני ברק.
- לא חש בטוב, ונחלה בקדחת.

☒ מה אנשים עשו כאשר יוחנן התעלף?

- שפכו עליו דליים של מים, כדי להשיב את רוחו.
 - התחילו לרקוד מרוב שמחה.
 - ברחו מהר מבית הכנסת.
- ☒ כאשר הגבאי שאל מי יודע לתקוע, מי ניגש?

- דני הליצן.
- שמעיה השתקן.
- איציק הגידם.

◆ יחיד ורבים – זכר ונקבה

יחיד	רבים	זכר	נקבה
צנח		צנח	
התעלף		התעלף	
שפך		שפך	
שאל		שאל	
גבאי		ניגש	
שופר		הרגיש	